

ATMINTINĖ KAIP SUDERINTI VIEŠUOSIUS IR PRIVAČIUS INTERESUS

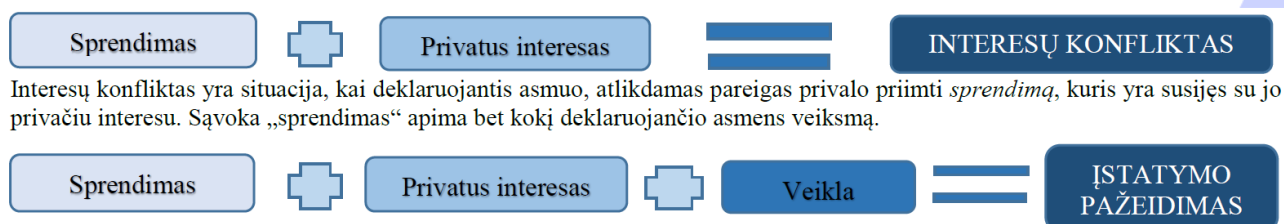
PRIVAČIŲ INTERESŲ DEKLARACIJŲ PATEIKIMO TIKSLAS

Privačių interesų deklaravimo tikslas – ginti visuomenės interesą, užkirsti kelią piktnaudžiavimui tarnyba. Taip pat tai įrankis, apsaugantis deklaruojančių asmenų bei įstaigų reputaciją. Todėl privalome į privačių interesų deklaravimą žiūrėti ypač atsakingai, o kilus neaiškumams, nedelsiant konsultuotis su Ministerijos atsakingu už privačių interesų deklaravimo kontrolę darbuotoju ar Vyriausiąja tarnybinės etikos komisija.

KAS TURI PATEIKTI PRIVAČIŲ INTERESŲ DEKLARACIJĄ, IR KOKIAIS TERMINAIS JI TEIKIAMA?

- Prievolė teikti privačių interesų deklaraciją nustatyta: [Lietuvos Respublikos Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo](#) (toliau – VPIDI) 3 straipsnio 2 dalies ir [Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo](#) 16 str. 1 d. 5 p., Ekonomikos ir inovacijų ministro 2020 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. 4-166 patvirtintame „[Pareigų, kurias Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijoje einantys asmenys privalo deklaruoti privačius interesus, sąraše](#)“.
- Valstybės tarnautojai, pagal darbo sutartį dirbantys darbuotojai, nurodyti „[Pareigų, kurias Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijoje einantys asmenys privalo deklaruoti privačius interesus, sąraše](#)“, viešųjų pirkimų iniciatoriai ir organizatoriai, viešųjų pirkimų komisijos nariai ar viešųjų pirkimų procedūrose dalyvaujantys ekspertai bei pretendentai dirbti valstybinėje tarnyboje privalo pateikti privačių interesų deklaracijas ir pasikeitus aplinkybėms jas atnaujinti. **Terminas – Nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 30 dienų.**

INTERESŲ KONFLIKTAS. KAS TAI YRA?

Jeigu eidamas tarnybines pareigas deklaruojantis asmuo patenka į interesų konflikto situaciją ir nenusišalina, jis pažeidžia prievolę vengti interesų konflikto ir pareigą nusišalinti. Deklaruojantis asmuo, atlikdamas pareigą, nusišalinti nuo dalyvavimo rengiant ar priimant sprendimą, kuris sukelia interesų konfliktą, privalo aktyviais bei aiškiai išreikštais veiksmais (palikti posėdžių salę, kabinetą, kurioje sprendžiamas interesų konfliktą keliantis klausimas, informuoti tiesioginį vadovą žodžiu ir raštu).

Įsidėmėkite - Įpareigojimas deklaruojantiems asmenims vengti interesų konflikto yra **formalus**, todėl šio imperatyvo pažeidimas nėra **nustatinėjamas remiantis padariniais** – ar asmuo tinkamai sprendė su privačiu interesu susijusią situaciją, ar laikėsi teisės aktais nustatytų procedūrų ar ne, būta/siekta atitinkamais veiksmais gauti konkrečios asmeninės naudos ar ne.

INTERESŲ KONFLIKTAS. KAIP JĮ ATPAŽINTI?

- Į interesų konfliktą patenkama, kai vykdant pareigas sprendžiami klausimai susiję su:
- nuosavu ar artimų asmenų verslu;
  - profesine veikla: darbu kitose įmonėse, įstaigose, individualiu užimtumu ir pan.;
  - naryste, ryšiais ir pareigomis įmonėse, įstaigose organizacijose ar fonduose;
  - finansiniais ar moraliniais įsipareigojimais (skola) kitiems asmenims, kitais civiliniais santykiais;
  - iš kitų asmenų gautomis (jiems suteiktomis) dovanomis ir paslaugomis;
  - artimų ir kitų Jums svarbių asmenų darbu toje pačioje institucijoje.

KAS YRA ARTIMI ASMENYS?

Artimi asmenys – deklaruojančio asmens sutuoktinis, sugyventinis, partneris, kai partnerystė įregistruota įstatymų nustatyta tvarka (toliau – partneris), taip pat jų ir deklaruojančio asmens tėvai (įtėviai),

vaikai (įvaikiai), broliai (įbroliai), seserys (įseserės), seneliai, vaikaičiai ir jų sutuoktiniai, sugyventiniai ar partneriai.

KAIP VALDYTI INTERESŲ KONFLIKTĄ?

Turėtų būti taikoma viena iš šių priemonių (*sąrašas pavyzdinis*):

- privataus intereso atsisakymas arba likvidavimas;
- nusišalinimas nuo klausimo sprendimo;
- priėjimo prie atitinkamos informacijos apribojimas;
- pavedimas atlikti funkcijas, nekeliančias interesų konflikto;
- tarnybinių pareigų ir atsakomybių pertvarkymas;
- visiškas atsisakymas atlikti pareigas, susijusias su privačiais interesais;
- atsistatydinimas (atleidimas) iš valstybinės tarnybos.

NUSIŠALINIMAS

Nusišalinimo tvarka nustatyta [Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos deklaruojančių asmenų nusišalinimo nuo pavesto darbo ar užduoties tvarkos apraše](#). Deklaruojančiam asmeniui draudžiama dalyvauti visose sprendimo rengimo, svarstymo ir priėmimo etapuose arba kitaip paveikti sprendimus, dėl kurių gali kilti viešųjų ir privačių interesų konfliktas.

Nusišalinimo tvarka:

- apie galimą interesų konfliktą **raštu informuoti** tiesioginį vadovą ir Ministerijos darbuotoją, atsakingą už privačių interesų deklaravimo kontrolę, o kitus sprendimo rengimo, svarstymo, priėmimo ar kito klausimo sprendimo procedūroje dalyvaujančius asmenis, žodžiu;
- **nedalyvauti** rengiant, svarstant ar priimant sprendimą (ar sprendžiant kitą klausimą), kuris sukelia interesų konfliktą. Pavyzdžiui, jei posėdžio metu paaiškėja, kad bus svarstomas interesų konfliktą keliantis klausimas, informuoti posėdžio dalyvius apie nusišalinimą ir nedelsiant išeiti iš posėdžio.
- **įsitikinti**, kad nusišalinimo faktas būtų užfiksuotas atitinkamame dokumente (pavyzdžiui, įsakyme, potvarkyje, posėdžio protokole).
- **deklaruoti** interesų konfliktą keliančias aplinkybes [privačių interesų deklaracijose](#).

Įsidėmėkite - VPĮDI 3 straipsnio 1 dalies 2 punktą numato deklaruojantiems asmenims pareigą teisės aktų nustatyta tvarka ir priemonėmis vengti interesų konflikto ir elgtis taip, kad nekiltų abejonių, jog toks konfliktas yra.

[VPĮDI](#) 14 straipsnyje nustatyta, kad **asmuo**, dirbantis valstybinėje tarnyboje:

- **PRIVALO NEDELSDAMAS RAŠTU INFORMUOTI** savo institucijos ar tiesioginį vadovą apie tai, **KAD JIS PRIĖMĖ SIŪLYMĄ PEREITI Į KITĄ DARBĄ**;
- institucijos ar tiesioginis vadovas, nustatęs, kad darbuotojas atlieka tarnybines užduotis susijusias su būsimoju darbdaviu, turi nedelsdamas imtis priemonių, kad būtų pašalinta intereso konflikto grėsmė (įskaitant ir tokio konflikto regimybę). Tai reiškia, kad vadovas nedelsdamas turi inicijuoti darbuotojo nušalinimą nuo interesų konfliktą sukeliančių klausimų sprendimo procedūrų.
- darbuotojas atlikdamas tarnybines funkcijas turi laikytis nustatytų tarnybinės etikos (elgesio) standartų t. y. įgyvendinant priimamus sprendimus vadovautis nešališkumo, skaidrumo ir viešumo principais.

NAUDINGA - kilus neaiškumams apsilankyti [Dažnai užduodami klausimai - Vyriausioji tarnybinės etikos komisija](#), čia galite rasti VTEK atsakymus į dažniausiai išylančius klausimus interesų derinimo klausimais. Taip pat galite kreiptis dėl rašytinių rekomendacijų į Ministerijos darbuotoją, atsakingą už privačių interesų deklaravimo kontrolę ar Vyriausiąją tarnybinės etikos komisiją.

Ministerijos darbuotojas, atsakingas už privačių interesų deklaravimo kontrolę:

Romualdas Čepaitis, tel. +370 658 89090, el. paštas: Romualdas.Cepaitis@eimin.lt

Vyriausioji tarnybinės etikos komisija:

<https://www.vtek.lt/>, el. paštas: vtek@vtek.lt